

Pusan Pulinat

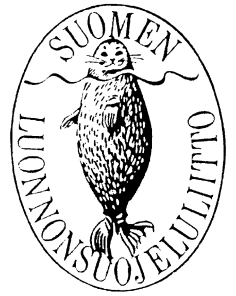
LAPPEENRANNAN SEUDUN LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY:N JÄSENLEHTI 1/2012

Tässä lehdessä:

<i>Vuoden 2012 hallituksen jäseniä:</i>	2
<i>Kasvit ja perhoset uuden puheenjohtajan retkivalttina</i>	2
<i>Retkivinkki: Lähde vanhaan metsään Suomenniemelle Irja Hannosen luontopolulle</i>	3
<i>Toimintakalenteri kevät 2012</i>	4
<i>Luontoa terveydeksi!</i>	6

Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistys ry
Saimaan luonnonsuojelukeskus, Katariinantori 6, 53900 LAPPEENRANTA

Tämän lehden toimitti Tea Heikkinen
Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistys ry on Suomen Luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys. Se kuuluu Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiriin. Yhdistys ja piiri ylläpitävät Luonnonsuojelukeskusta toimipaikkanaan.

Kannen kuva: Juha Jantunen; Talvinen maisema

[Vuoden 2012 hallituksen jäseniä:](#)

Puheenjohtaja: Kimmo Saarinen, p. 040 7214 108
Sihteeri: Pirjo Iivanainen
Taloudenhoitaja: Seija Pohjalainen
Varapuheenjohtaja: Martti Karhu

[Kasvit ja perhoset uuden puheenjohtajan retkivalttina](#)

Hei, olen Kimmo Saarinen,

vuoden 2012 alusta Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistyksen puheenjohtajan pestiin tarttunut 40-vuotias luonnontutkija ja -suojelija.

En ole koskaan päässyt kovin kauas Lappeenrannasta.

Kuva: Anu Saarinen: **Kimmo ja nuorempi versio eli Kaapo**

Synnyin Tyysterniemen puolella ja koulut kävin Lauritsalassa, jossa varsinkin Olavi Petron ja Reino Ronkasan innostamana jatkoin biologin uralle. Luontokärpäsen purema tuli kuitenkin Ylämaan kulmilla, jossa vietin lapsuuskesiä isovanhempien maatilalla Leinon kylässä keskellä monimuotoista Etelä-Karjalan luontoa.

Opiskelut veivät 1990-luvun alussa muutamaksi vuodeksi Joensuun yliopistoon, josta palasin työn perässä Joutsenoon Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituuttiin. Ensin tutkijana ja sitten johtajana olen saanut tehdä jo lähes 20 vuoden ajan töitä ympäristön ja terveyden parissa. Luonnossa katse kiinnittyy ensimmäiseksi kasveihin ja perhosiin: 1990-luvulla kartoitin mm. Lappeenrannan kämmeköitä, mutta nyt vapaa-aikaan kuuluu yleensä perhoskirjojen tekoa. Työn ja harrastusten puolesta haluan ohjata ja kannustaa ihmisiä elävään ja monimuotoiseen luontoon, sillä moni ei vielä kukaan ymmärrä sen merkitystä oman terveytemme kannalta. Kun luonto köyhtyy, ihminen sairastuu.

En ole ihan noviisi luonnonsuojelutyössä, sillä tuurasin Tiilikaisen Kimmoa Imatran seudun luonnonsuojeluyhdistyksen peräsimmästä kaikkiaan kahdeksan vuotta. Pesti päättyi 2010. Kokemus oli siinä määrin mukava, että uskaltauduin nyt Lappeenrannan yhdistyksen vetovuoroon. Marjaana Närhi on tehnyt omalta osaltaan hienon ja pitkän rupeaman, josta kiitän ja kumarran edeltäjäni. Toivottavasti toiminta jatkuu vireänä, ainakin lupaan perhosia ja kasveja retkiohjelmaan! Yhdistystoiminnan ohessa olen yrittänyt olla aktiivisesti mukana myös luonnonsuojelupiirin työssä ja siinä sivussa olen eksynyt myös Suomen luonnonsuojeluliiton liittovaltuustoon.

Perheeseeni kuuluu vaimo Anu ja pojat Juuso, Jaro ja Kaapo, joiden kanssa asumme Joutsenon Punnanlahdessa aivan Hiidenmäen kedon kupeessa. Isäntä ei ole aivan epäonnistunut, sillä luontoinnostus on tarttunut mukavasti heihinkin... Toivottavasti tulemme tutuksi yhdistyksen ja luonnonsuojelupiirin retkillä ja muissa tapahtumissa tulevana vuosina!

Kimmo Saarinen

Retkivinkki: Lähde vanhaan metsään Suomenniemelle Irja Hannosen luontopolulle

Suomenniemellä Karkauksen kylässä on noin 4 kilometrin pituinen luontopolku, joka kiertelee kirkkaan Kuolimon karuilla kalliorannoilla ja Kuituranniemen vanhojen, paikoin jopa aarnimaisten metsien suojelualueella. Siellä metsään ei ole kajottu 40 vuoteen.

Polun varrella voit nähdä vaikkapa majavien kaatamia jättiläishaapoja tai salaperäistä valoa hohtavan talvikin, ehkä hyvällä onnella liito-oravankin tai harvinaisen harmaapäätikan. Rantamaisemista kuljetaan lammen rannan isovarpuiselle rämeelle ja kalliojyrkänteiden alapuoliseen saniaislehtoon. Maasto on paikoin vaativaa, mutta kulkua on helpotettu pitkospuilla. Kuiturassa on laavu, jonne pääsee Kuolimolta myös meloen.

Polulle mennään Mikkelintieltä (valtatie 13) kääntymällä Suomenniemen kohdalla länteen Karkauksentielle. Siitä on polun alkuun noin 9 kilometriä. Googlaa ”Irja Hannosen luontopolku” niin löydät siitä runsaasti lisätietoa.

teksti: *Eija-Hilkka Anttila* ja kuva: *Eini Kosonen*

Toimintakalenteri kevät 2012

HELMIKUU

su 26.2. klo 10-12 Linnoituksen opastettu lintukävely 1/3

Retkiä järjestetään yhteistyössä Etelä-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen (EKLY:n) kanssa kolmena sunnuntaina kevään aikana. Kokoontuminen Pusupuiston esiintymislavan edessä klo 10. Retken kesto noin 1,5 tuntia. Mukaan tarvitset kiikarit ja säänmukaisen lämpöisen varustuksen. Retki sopii hyvin koko perheelle. Tervetuloa!

MAALISKUU

ti 13.3. klo 17 Yhdistyksen kevätkuosis kokous

Lappeenrannan seudun luonnonsuojeluyhdistys ry:n kevätkuosis kokous Saimaan luonnonsuojelukeskuksessa Linnoituksessa. Sääntömääräiset vuosikokousasiat (tilit ja toimintakertomus 2011). Tervetuloa!

su 18.3. klo 10-12 Linnoituksen opastettu lintukävely 2/3

kts. 26.2. ilmoitus yllä

HUHTIKUU

ma 9.4. klo 8-12 Perinteinen pääsiäislinturetki

Retki järjestetään yhteistyössä Etelä-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen (EKLY:n) kanssa. Kokoontuminen Maakuntakirjaston paikoitusalueella klo 8. Lähdemme kimppakyydeillä ajankohdan parhaille lintupaikoille, todennäköisimmin Konnunsuon peltoaukeille ja lintutornille. Mukaan tarvitset kiikarit ja säänmukaisen lämpöisen vaatetuksen. Varaathan 2 euroa kimppakyytiä varten.

to 12.4. Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry:n kevätkuosis kokous Lappeenrannassa

su 22.4. klo 10-12 Linnoituksen opastettu lintukävely 3/3

kts 26.2.ilm. yllä

TOUKOKUU

la 5.5. Retki Pappilanniemeen

Kokoontuminen Pappilanniemen kuntopolun paikoitusalueella klo 11. Luvassa on monipuolinen valikoima keväisen lehdon kasveja, mutta matkan varrelle osuu myös karumpien ympäristöjen vaatimattomia lajeja. Niiden joukossa on esimerkiksi kevätkynsimö.

KESÄKUU**su 17.6. klo 10-12 Luonnonkukkien päivän retki**

Valtakunnallinen teemapäivä vie kasvimatkalle Joutsenoon Anolan kylään. Pääkohteena on kyläketo, jonka kasvi- ja hyönteislajisto hakee suorastaan vertaistaan Etelä-Karjalassa. Mikäli sää on aurinkoinen, voimme hyvässä lykyssä nähdä mm. ruusuruohokiitäjän. Navigaattorilla kedon tarkempi osoite on Anolantie 54, mutta paikalle pääsee opastettuna myös Joutsenon kirkolta. Kokoontuminen kirkon pihassa klo 9.45, josta on kedolle matkaa noin 5 km.

ti 26.6. Linnoituksen kasviretki

Venäläisten sotajoukkojen tuomiin kasvitulokkaisiin on mahdollisuus tutustua perinteisellä linnoitusretkellä. Kokoontuminen luonnonsuojelukeskuksen edustalla klo 18. Kaikki tervetuloa!

Muistathan, että retkemme ovat maksuttomia ja avoimia kaikille. Kerro kaverille ja houkuttele mukaan ystäväsi tai koko perheesi. Luonto tarjoaa iloisia yllätyksiä ja ikimuistoisia elämyksiä. Seuraa ilmoitteluumme lehdissä ja radiossa tapahtumatiedoissa sekä kotisivuiltamme!

Yhdistyksen kotisivut löytyvät nyt internetistä osoitteesta: <http://www.sll.fi/etela-karjala/paikallisyhdistykset>

Kuva: *Juha Jantunen*

Luontoa terveydeksi!

Kimmo Saarinen, instituutin johtaja, Allergia- ja Astmaliitto ry.

Olen allerginen biologi. Perhoskärpänen pisti alle kymmenkesäisenä ja kasvit tulivat mukaan teini-iässä. Opiskelukaan ei nujertanut intoa ympäristöasioihin, päinvastoin. Nelikymppisenä elän ja hengitän luonnosta. Työt ja harrastukset rytmittyvät suurelta osin ötököiden ehdoilla.

Immuunijärjestelmäni ei ymmärrä luontoa samalla tavalla. Nurmipuntarpää aloittaa piinan juhannuksen alla: nenä vuotaa ja silmissä kutina äityy joskus niin pahaksi, että hierominen muuraa ne pahimmillaan umpeen. Minä vastaan kuitenkin päätöksistä, joten menen sinnikkäästi kukkiville kedoille ja pientareille. Pieni pullo Lomudalia pitää toisen puoliskon hiljaisena.

Säännöllinen 'luontoaltistus' ei ole pahentanut armeija-aikana todettua heinäallergiaa tai sen oireita. Allergiatutkimukset ovat kuitenkin paljastaneet lisää: veressäni virtaa vasta-aineita myös perhosproteiineille! Elimistöni pitää siis periaatteessa perhosiakin tunkeilijoina, joita vastaan on syytä varustautua. *O tempora! O mores!* tiesi jo Cicero hieman ennen ajanlaskumme alkua.

Kuva: Anu Saarinen: Puutarhanhoidosta alkaa vahva luontosuhde

Mutta missä mättää, jos siitepölyt ja perhoset eivät ole oikeita terveysriskejä? Luonnontieteilijän näkökulmasta syy on selvä: kymmenien tuhansien sukupolvien aikana kouluttu immuunipuolustus on yhtä hukassa kuin yhteys luontoon, jonka monimuotoisuus hupenee järkyttävää vauhtia ihmisen kovakouraisessa käsittelyssä. Kun luontaisen vastustuskykymme perusta on varsinkin maaperän kierrättäjäbakteereissa sekä iholla ja limakalvoilla elävässä monimuotoisessa mikrobilajistossa, tämän näkymättömän 'lumon' kato näkyy jo vastaanotoilla. Steriili ympäristö sairastuttaa.

Allergiat kavahtavat monimuotoista luontoa

Viime kesänä näin itse, kuinka vauva otti tuntumaa puutarhanhoitoon tunkemalla maata suuhunsa. Muovirihkama ftalaahteinen ja raskasmetalleinen ei kehitä immuunijärjestelmää toisin kuin ripaus maan multaa. Seassa menee miljoonittain bakteereja, viruksia, sädesieniä, alkueläimiä, änkyrimatoja, sammal- ja petopunkkeja sekä monenlaisia loisia – hyi sentään, kavahtaa moderni uraäiti, vaikka juuri nämä luovat lapsen luontaisen vastustuskyvyn perustan ja tuottavat aikanaan todennäköisesti terveemmän aikuisen. Onneksi vaimoni on viisas ihminen, oikea *Homo sapiens*.

Epidemian lailla yleistyvät allergiat ja muut usein koko elämän kestävät immuunijärjestelmän häiriötilat eivät selity inhottavista perhosista, saastuneesta ympäristöstä tai tuntemattomista uuden ajan vaaratekijöistä, vaan yksinkertaisesti luonnosta saatavien karaisevien suojatekijöiden romahtamisesta. Varsinkin maahanmuuttajilla tehty tutkimus osoittaa, kuinka ympäristö ja elintavat ratkaisevat allergiassakin. Maasta irronneen kaupunkilaisen vastustuskyky pettää.

Kun immuunijärjestelmämme elää vielä kivikautta, itse elämme siististi kaupungeissa, teemme työmme toimistoissa, käymme autoilla kauppakeskuksissa ja vietämme yli 90 % ajasta sisätiloissa lähes luonnottomassa ympäristössä. Elinpiiriämme hallitsee asfaltti ja betoni. Allergioilta suojaava monimuotoinen farmiympäristö on jäänyt taakse ja tilalla on ankean yksipuolinen kerrostalokaksio, joten synnytyssalista kotiutuvan ihmisalun immuunijärjestelmä on syystäkin ymmällään.

Niinpä se ei enää opi varmuudella erottamaan omaa vieraasta ja vaaratonta vaarallisesta. Suomessa jo melkein joka toinen lapsi on allerginen – immuunitutka hälyttää yhä useammin jostakin harmittomasta kuten koivun siitepölystä. Kun Pohjois-Karjalassa joka viides nykykoululainen saa nenänsä tukkoon koivun siitepölystä, läheisessä Venäjän Karjalassa luku on vain pari prosenttia, samaa tasoa mitä Suomessa 1940-luvulla syntyneillä. Ero on jyrkkä ja johtuu elinympäristöstä ja elintavoista, ei geeneistä.

Mikä venäläisessä ympäristössä suojaa lapsia koivun siitepölyn allergeeneiltä? Ehkei sentään kommunismin perintö, vaan monella tasolla luontoa sivuava elämäntapa. Tutkimukset vahvistavat, että ruoan, juomaveden ja kotieläinten sekä niiden sisään kantaman aineksen 'mikromonimuotoisuus' näyttää vahvistavan immuunijärjestelmää ja suojaavan allergioilta sekä autoimmuunisairauksilta.

Suomalaiset tutkijat ovat laajentaneet jo pari vuosikymmentä sitten esitetyn hygieniahypoteesin kattamaan elinympäristömme laajemmassa mitassa. Tutkijat puhuvat biodiversiteettihypoteesista (von Hertzen ym. 2011), joka on aivan uusi ajatus kytkeä ihmisen terveys ja sairaus luonnon monimuotoisuuteen. Rikas luontoympäristö, makrobiomi heijastuu ihmisen iholla, suolistossa ja hengitysteissä olevaan mikrobiomiin ja se vuorostaan immuunijärjestelmän

.....
Palautusosoite:

Lappeenrannan Luonnonsuojelukeskus
Katariinantori 6, 53900 LAPPEENRANTA

toimintaan. Käsillä olevan kuudennen sukuputtoaallon vaikutukset heijastuvat yhä vahvemmin myös mikro-organismien lajimääriin ja runsauteen, millä on ratkaiseva merkitys terveen ja toimivan immuunitoleranssin kehityksessä.

Immuunipuolustus kaipaa luonnollisia haasteita

Eläminen farmiympäristössä olisi edelleen parasta lääkettä allergiaan, mutta vanhaan ei ole paluuta. Siksi kaikenlainen muu luontoon liittyvä toiminta on yhä tärkeämpää. Jokamiehen oikeudet tarjoavat meille oivan mahdollisuuden retkeilyyn, marjastukseen ja sienestykseen. Luontoretket ja -koulut sekä partio vahvistavat lasten ja nuorten allergiaterveyttä sekä lisäävät arvostusta elävää ja monimuotoista luontoa kohtaan. Pihalla puuhastelu antaa vastustuskyvyillemme oikeanlaista haastetta vauvasta vaariin. Allergisen on hyvä olla pihalla, ei kerran kesässä, vaan koko ajan!

Kansallinen allergiaohjelmakin tunnustaa, ettei allergioita nujerreta eriytymällä luonnosta ja koteloitumalla irti ympäristöstä. Kun terveydenhuoltoa ja väestöä ohjataan oireiden hoidosta ehkäisyyn ja ehkäisevän hoidon suuntaan, luonnonkin rooli muuttuu: se ei ole pelottava allergeenien lähde, vaan allerginenkin tarvitsee vahvaa luontoyhteyttä terveytensä perustaksi.

Haasteita on kuitenkin paljon. Pelkkä liikunta näyttää lievittävän lasten allergiaa, mutta vähän liikkuva väki tukevoituu vauhdilla. Suomi myös kaupungistuu ja taajamoituu edelleen. Erityisesti nuorille maaseutu on yhä kauempana unissa ja kytkentä elävän luonnon ja oman elinpiirin välillä heikkenee. Kun kukkapenkki takapihalla ja lähipuisto korttelin päässä ovat villiä luontoa, todellinen metsä eläimineen ja kasveineen ovat vieraita. Metsää oudoksutaan ja uutistulvassa pulputtavan median kiihottamana jopa pelätään. Väestön psykologinen sieto on huonontunut jättäen tilaa myös turhille allergiapeloille.

Uusi ajattelu ei kyseenalaista lääketieteen saavutuksia, jotka ovat tuoneet terveyttä, elinvuosia ja helpottaneet ihmisten elämää. Ehkä sivilisaatiosairauksienkin lievittämiseen löytyy apu pilleripurkista tai uudentyyppisistä rokotteista, mutta luontoyhteyden särkyminen on vakava signaali. Se kertoo elävän ja monimuotoisen elinympäristön kaikkoamisesta ja tuhoutumisesta, mikä tarkoittaa ihmiselämän ehtojen vaarallista kaventumista. Sillä katsotaanpa asiaa miltä kantilta tahansa: olemme joka solullamme luonnon osa, emme yläpuolella, emme alapuolella. Siitä viisaus alkaa.

von Hertzen, L., Hanski, I., Haahtela, T. 2011: Natural immunity – Biodiversity loss and inflammatory diseases are two global megatrends that might be related. Embo Reports 12: 1089-1093.